

T.C.

**GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI
TARIMSAL ARAşTIRMALAR VE POLİTİKALAR
GENEL MÜDÜRLÜğÜ**

Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

VALİLİK BRİFİNG RAPORU

2013

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI
TARIMSAL ARAşTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜğÜ
TRAKYA TARIMSAL ARAşTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜğÜ
EDİRNE

VALİLİK BRİFİNG RAPORU
2013

1- KURULUŞUN GENEL TANIMI (Özet olarak)

Enstitümüz 1924 yılında özel idareye bağlı fidanlık olarak kurulmuş, 1945 yılında Bakanlığa bağlanmıştır. 1949 yılında Deneme İstasyon Müdürlüğü, 25 Aralık 1969 yılında Zirai Araştırma Enstitüsü olan kuruluşumuz, 1 Mayıs 1987 tarihinden itibaren de Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü adıyla Bölge Araştırma Enstitüsü olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Enstitümüz bölgenin tarımsal özellikleri dikkate alınarak, belirlenmiş ürün veya ürün gruplarınca bölgeye yönelik araştırmalar yapmakta, özellik arz eden konularda ülke genelinde proje merkezi görevlerini yürütmektedir. Ayrıca çeltik, ayçiçeği ve aspir konularında ülke koordinatörlüğü, Mera Islahı ve Amenajman projelerinde Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, İstanbul, Kocaeli ve Yalova illerinde koordinatörlük görevi yapmaktadır. Özellikle Trakya'da ana ürün olarak ekimi yapılan çeltik, buğday, ayçiçeği ve arpa bitkilerinde ıslah ve adaptasyon çalışmaları ile bölge koşullarına uygun yüksek verimli, kaliteli çeşitler geliştirilmekte ve tohumluk üretimleri yapılmaktadır. Bu çeşitlerin gerekli yetiştirme tekniği çalışmalarını yürütmek ana ürünlerin yanında bölge için uygun diğer alternatif bitkileri(kolza, aspir, soya v.s) tespit etmek, enstitüce geliştirilen, bölgeye uyum sağlayan ve birim alandan daha fazla gelir getiren bitkilerin çiftçilerce ekimini sağlayarak bölge çiftçilerinin gelir düzeylerini artırmak için yoğun olarak çalışmaktadır. Ayrıca 1987 yılından itibaren bitki hastalıkları ve zararlıları yönünden kendisine verilen Marmara-Trakya Bölgesinin Tarla Bitkileri Zirai Mücadele Araştırma çalışmalarını yürütmekte, Trakya Bölgesi süne mücadelesi koordinatörlüğünü yapmaktadır.

a) Görevleri

Görev konuları: Tahıllar, endüstri bitkileri, yemeklik tane baklagiller, tıbbi-aromatik bitkiler, çayır-mera ve yem bitkileri, meyvecilik, sebzecilik, biyolojik çeşitlilik ve genetik kaynaklar;

1.İslah ve yetiştirme tekniği ile Pazar talepleri doğrultusunda yeni çeşit, hat; verim ve kaliteyi geliştirmek, hastalık, zararlı ve olumsuz çevre koşullarına dayanıklılığı artırmak, bu görevleri yaparken biyoteknoloji gibi yeni teknik ve teknolojileri kullanarak temel ve uygulamalı araştırmalar yapmak,

2.Tarımsal mekanizasyon ve bilgi teknolojileri, hassas tarım teknikleri veya erken uyarı sistemleri ile bitki besleme ve zirai mücadelede etkinliği artırmak, hasat ve hasat sonrası ürün kayıplarını azaltacak araştırmalar yapmak,

3.İslah çalışmaları sonucunda geliştirilen çeşit ve hatları tescil ettirmek, ıslah materyalinin devamlılığını sağlamak ve geliştirdiği çeşitlerin elit ve orijinal kademede tohumluk üretimini gerçekleştirmek,

4.Ürün çeşitliliğinin artırılması için alternatif ürün araştırmaları yapmak,

5.Yağlı tohumlu bitkilerde merkez laboratuvar görevini yürütmek,

6.Görev alanında biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımın sağlanması amacıyla bitkisel genetik kaynakların toplanması, muhafazası, tanımlanması, gerekli görüldüğünde kültüre alınması ve ıslah programında kullanılması konularında çalışmalar yapmak,

7.Bitki besin maddeleri ile toprak düzenleyicilerin toprak verimlilik ve kalitesine etkilerini araştırmak ve uygun gübreleme tekniklerini geliştirmek,

8.Görevli olduğu temel ürünlerde vejetasyonu izlemek, gözlem yapmak, gelişim ve hasat dönemlerinde rekolte tahminini de içeren raporlar hazırlayarak karar vericilere, muhtemel krizleri önleyici önerilerde bulunmaktadır.

b) Teşkilat ve İldeki Yapısı

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'ne (TAGEM) bağlı 10 Bölge Araştırma Enstitüsünden biridir. İl genelinde teşkilatlanması bulunmayıp Trakya-Marmara Bölgesinde Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, İstanbul, Çanakkale, Balıkesir ve Bursa olmak üzere toplam yedi ile hizmet etmektedir. Enstitü kendi içinde Teknik ve İdari Koordinatörlükler olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır. Teknik Koordinatörlük; Tarla Bitkileri Bölümü, Bahçe Bitkileri Bölümü, Bitki Sağlığı Bölümü, Toprak ve Su Kaynakları Bölümü, Tarım Ekonomisi Bölümü, Laboratuar Bölümü, üretime ve İşletme Bölümü olmak üzere toplam yedi bölümden oluşmaktadır. Ana konuları oluşturan Tarla Bitkileri Bölümü; Serin İklim Tahılları şubesi, Sıcak İklim Tahılları şubesi, Endüstri Bitkileri şubesi, ayır-Mera ve Yem Bitkileri şubesi olmak üzere dört şubeden oluşmaktadır. İdari Koordinatörlük; Döner Sermaye Saymanlığı, İç Kontrol, Kalite Yönetim, Sivil Savunma, Mali İşler, İnsan Kaynakları, Destek Hizmetleri, Bakım Onarım Hizmetleri, Eğitim Yayım Birimleri olmak üzere toplam dokuz birimden oluşmaktadır.

c) Kadro ve Personel Durumu

Enstitümüzde 1 Doçent, 8 Doktoralı Ziraat Mühendisi, 11 Ziraat Yüksek Mühendisi, 2 Gıda Yüksek Mühendisi, 3 Ziraat Mühendisi, 1 Bilgisayar Mühendisi olmak üzere toplam 26 Mühendis (8'i sözleşmeli 4/b'li personel), 3 Tekniker, 9 Teknisyen, 1 Laborant, 3 Memur, 23 Daimi İşçi, 14 Geçici İşçi olmak üzere toplam 79 personel bulunmaktadır. Ayrıca Döner Sermayeden iş yoğunluğuna göre 25-30 arası hizmet alımı ile işçi çalıştırılmaktadır. Teknik elemanların şubelere göre dağılımı aşağıdaki çizelgede verilmiştir.

şUBELER	MÜHENDİS	TEKNİKER / TEKNİSYEN LABORANT
TARLA BİTKİLERİ BÖLÜMÜ		
Serin İklim Tahılları şubesi	3	1
Sıcak İklim Tahılları şubesi	3	2
Endüstri Bitkileri şubesi	6	2
Çayır Mera Yem Bitkileri	1	1
BAHÇE BİTKİLERİ BÖLÜMÜ	2	-
TOPRAK ve SU KAYNAKLARI BL.	2	-
BİTKİ SAğLIğI BÖLÜMÜ	4	2
TARIM EKONOMİSİ BÖLÜMÜ	1	-
LABORATUAR BÖLÜMÜ	3	3
ÜRETİM VE İşLETME	1	2
TOPLAM	26	13

d) Bina, lojman, Diğer Sosyal ve Yardımcı Tesis Durumu

Enstitünün toplam arazi varlığı 3450 dekar olup, 11 adet lojman, 17 adet depo-ambar ve hizmet binası bulunmaktadır.

e) Araç-Makine Parkı ve Teçhizat Durumu

Enstitüye ait 6 adet binek otomobil ve pikap, 11 adet traktör, 3 adet biçerdöver, 4 adet parsel biçerdöveri (küçük), 2 tohumluk selektörü ve çeşitli traktör ekipmanları bulunmaktadır.

2- 2013 YILINDA YÜRÜTÜLEN BAŞLICA ÇALIŞMALAR

A) TARLA BİTKİLERİ BÖLÜMÜ ÇALIŞMALARI

1) Sıcak İklim Tahılları (Çeltik) Şubesi çalışmaları:

1.1 Yürütülen Projeler

1- Trakya-Marmara Bölgesi Çeltik Islahı Araştırmaları: Islah Projesi kapsamında 45 çeşit tescil edilmiştir. 2013 yılında 8 yeni çeşit tescil edilmiştir. Osmancık-97 isimli çeşidimiz bugün Türkiye çeltik üretiminin %75'inden fazlasını karşılamaktadır. Bu çeşit Bulgaristan'da da tescil edilmiş ve üretimi yapılmaktadır. Ayrıca Yunanistan, Rusya ve Ukrayna'da da üretilmektedir.

2- Çeltik Yanıklık Hastalığı Islah Çalışmaları: Çalışmada Yanıklık hastalığına dayanıklılık sağlayan Pi40 geni ve diğer dayanıklılık genleri çeltik ıslah programına geleneksel yöntemler kullanılacak ve yanıklık hastalığına dayanıklı çeşitler geliştirilecektir. Çalışmada marker yardımı ile seleksiyon yöntemi kullanılarak, geri melezleme ile çeltik yanıklık hastalığına dayanıklı japonika çeltik geliştirme projesi ile Osmancık-97 ve Halilbey çeşidine gen aktarılması hedeflenmektedir. Geri melezler devam etmektedir.

3- Yabancı Ot İlaçlarına Dayanıklı Çeltik Islahı: Yurt dışından sağlanan ve mutasyon yoluyla elde edilmiş bir dayanıklılık kaynağından yararlanılarak, kırmızı çeltik kontrolünde kullanılacak, herbisite dayanıklı (İMİ çeltik) çeltik çeşitleri ıslah etmek amaçlanmıştır. Bu kapsamda dayanıklılık gen aktarımı ıslah metoduna göre geri mezlere devam edilmektedir.

4- Çeltikte Soğuk Toleransı Belirleme Çalışmaları: Enstitü gen stokunda bulunan çeltik çeşit ve hatları değişik dönemlerde soğuk stresine tabi tutularak sınıflandırmaları yapılacaktır. Çimlenme, fide, salkım oluşum dönemlerinde laboratuvar ortamında soğuk stresi şartlarında çalışılmaktadır. Seçilen çeşitler arazide erken ve geç dönemlerde ekilerek soğuk stresinin verim ve kaliteye etkileri incelenecektir.

1.2 Tohumluk Üretim Faaliyetleri

13 Farklı Çeşitten 6 ton elit ve 200 ton orijinal kademede çeltik tohumluğu üretimi hedeflenmiştir.

1.3 Tescil edilen yeni çeşitler

Sekiz adet yeni çeltik çeşidi tescil ettirilmiştir. Bunlar Küplü, Bigaincisi, Manyasyıldızı, Tosyagüneşi, Yatkın, Kale, Sürek M 711 ve Mis 2013 çeltik çeşitleridir. Bu çeşitlerden Bigaincisi iri tane özelliği, Tosyagüneşi erkenci olması, Mis 2013 aromatik tane yapısı ve erkenciliği, Sürek M 711 yüksek verim potansiyeli, Manyasyıldızı ince uzun tane, yüksek çeltik verimi ve yüksek kırıksız pirinç randımanı, Küplü yüksek çeltik verimi ve uzun tane özelliği, Kale kısa bitki boyu ve yüksek pirinç randımanı özelliği, Yatkın yüksek çeltik verimi ve pirinç randımanı potansiyeli ile dikkat çekmektedirler.

Geliştirilen bu çeşitlerin tohumlarının üretimine bu yıl başlanmıştır. 2014 yılında tohumları çiftçilere verilmeye başlanacaktır.

Şekil 1 : Enstitüdeki ıslah çalışmalarının yürütüldüğü çeltik deneme tarlası

2- Serin İklim Tahılları (Buğday, Arpa ve Yulaf) Şubesi Çalışmaları:

2.1 Yürütülen Projeler

1- Trakya-Marmara Bölgesi Buğday Islah Araştırmaları.

2- Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları.

3- Trakya-Marmara Bölgesi Yulaf Islah Araştırmaları.

2.2 Yürütülen Faaliyetler

1- Trakya-Marmara Bölgesi Buğday Islah Araştırmaları ve Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları.

Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsünce, Kırkpınar-79, Tunca-79, Kate-A-1, Murat-1, Pehlivan, Prostor, Saroz-95, Atilla-12, Saraybosna, Gelibolu, Tekirdağ, Aldane, Selimiye ve Bereket isimleri ile 14 adet çeşit tescil edilmiştir. Bu Çeşitler arasında özellikle Pehlivan, Kate-A-1 ve Gelibolu sadece bölgemizde değil ülke genelinde geniş alanlarda ekilmektedir. Bereket çeşidinin Gelibolu, Kate-A-1 ve Aldane ile birlikte kurağa toleransı çok iyidir. Enstitünün geliştirdiği çeşitlerle Türkiye genelinde yılda 2 milyar TL'nin üzerinde bir değerde buğday üretimi yapıldığı tahmin edilmektedir. Enstitümüzde her yıl 400-500 ton civarında orijinal ve elit kademede buğday tohumluğu üretilmekte ve üretilen tohumluklar, tohumluk üretici kuruluşlara ve çiftçilere verilmektedir.

2 - Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Çalışmaları

Arpada Balkan-96, Sladoran, Bolayır, Martı, Harman çeşitleri tescil ettirilmiştir. Bu çeşitlerden Sladoran ve Bolayır bölgede en fazla ekilişe sahip olup verim potansiyeli oldukça yüksektir. Enstitü faaliyet alanının bulunduğu Trakya Bölgesinde buğday ve arpa ekim alanının %60'ında Enstitü çeşitlerinin tohumlukları ekilmektedir.

3 - Trakya-Marmara Bölgesi Yulaf Islah Çalışmaları

Ülkemizde şu ana kadar 13 adet yulaf çeşidi tescil edilmiş olup bu sayı oldukça düşüktür. Yeşilköy1779 ile Yeşilköy-330 çeşitleri enstitümüz adına tescillidir. YÖVD24 ve YÖVD30 isimli hatlar da üretim izinli olup tescil denemeleri devam etmektedir.

Şekil 2: Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından serin iklim tahılları ıslah çalışmalarının yürütüldüğü deneme tarlasından genel görünüm.

3. Ayçiçeği Şubesi Çalışmaları

3.1 Hibrit Ayçiçeği Çeşit Geliştirme Projesi (2009-2013):

3.1.1 Yağlık Hibrit Ayçiçeği Çeşit Geliştirme Alt Projesi:

Enstitümüz ayçiçeği araştırmaları konusunda “Ülkesel Koordinatör Enstitü” olup ayçiçeğinde ülkesel proje çerçevesinde ıslah ve diğer konularda araştırmalar yürütmektedir. Ayçiçeğinde Vniimik-1646, Vniimik-8931, Türk-Ay-1, Trakya-129, Trakya-259, TARSAN-1018, Arda-2098, TR-3080, MeriçF1, TR-6149-SA, Aydın-2002, 08-TR-003, Kaan, Şems, Duna ve Saray çeşitleri tescil edilmiştir. Özellikle 2012 Yılında tescil edilen 08-TR-003 çeşidi ülke genelinde %2 lik ekim alanına sahip olup 2013 yılından itibaren %5 e çıkacağı öngörülmektedir. 2 çeşidimiz için Rusya ve Ukrayna’da tescile başvurulmuştur.

3.1.2 Çerezlik Ayçiçeği Çeşit Geliştirme Alt Projesi:

Açık döllenmiş ÇİĞDEM 1 çerezlik ayçiçeği çeşidi tescil edilerek, üreticilerin hizmetine sunulmuştur. Ayrıca Çerezlik ayçiçeğinde yeni çeşitler geliştirmek amacıyla özel firma ile yapılan TÜBİTAK projesi çalışmaları çerçevesinde geliştirilen Palancı-1 çerezlik hibriti tescil ettirilmiş ve özel firma aracılığı ile üretime başlanmıştır.

Şekil 3: Enstitüdeki yürütülen ayçiçeği ıslah çalışmalarından bir görünüm.

4. Diğer Yağ Bitkileri (Soya, Aspir, Keten ve Kolza) Çalışmaları

Enstitümüz Aspir araştırmaları konusunda “Ülkesel Koordinatör Enstitü” olup çeşit ıslahı konusunda araştırmalar yapmaktadır. Türkiye’de tek tescilli keten çeşidi olan SARI-85 çeşidinin tohumluğu enstitümüzde üretilerek, çiftçilere dağıtılmaktadır. Soyada İLKSOY, Asperde LİNAS çeşitleri tescil ettirilmiş olup tohumları çiftçilere dağıtılacaktır. Ayrıca soyada 1 hat, asperde de 1 hat için üretim izni alınmış olup tescil denemeleri devam etmektedir. Kolzada ise yürütülen ıslah çalışmaları sonucunda SÜZER isimli çeşit tescil edilmiştir.

B) LABORATUAR BÖLÜMÜ ÇALIŞMALARI

Enstitüde ıslah programları tarafından kaliteli çeşitlerin geliştirilmesine yardımcı olmaktadır. Buğday ve arpa ıslah programlarından gelen değişik kademelerdeki materyalin kalitesi belirlenerek, bölgede yaygın olarak ekilen buğday ve arpa çeşitlerinden daha yüksek kaliteye sahip çeşitlerin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Ayrıca yağlı tohumlu bitkilerde daha yüksek yağ oranına sahip çeşitlerin geliştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla yağ analizleri de yapılmaktadır.

Buğdayda fiziksel ve kimyasal kalite analizlerinden 1000 tane ve hektolitre ağırlığı, zeleny sedimantasyon, gecikmeli sedimantasyon, sertlik, rutubet, protein, gluten ve gluten indeksi,

Arpada 1000 tane ve hektolitre ağırlığı, sertlik, rutubet, protein ve elek analizi (irilik),
Yulafta 1000 tane ve hektolitre ağırlığı,
Çeltikte 1000 tane ağırlığı, randıman ve en-boy ölçümü,
Ayçiçeğinde 1000 tane ağırlığı, iç-kabuk oranı ve yağ analizi,
Ayrıca enstitüde üretimi yapılan ürünlerin çimlenme analizleri yapılmaktadır.

C) BİTKİ KORUMA BÖLÜMÜ ÇALIŞMALARI

Bölümde serin iklim tahıllarından buğday, arpa ve yulafta, sıcak iklim tahıllarından çeltikte ve endüstri bitkilerinden ayçiçeğinde görülen hastalık ve zararlılar üzerine araştırma projeleri yürütmektedir. Buğdayda kahverengi pas, süne mücadelesi, tarla faresi mücadelesi, çeltikte beyaz uç nematodu, domateste *Tuta absoluta* konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

D) ÜRETİM-İŞLETME ŞUBESİ ÇALIŞMALARI

2013 yılı için tohumluk üretim çalışmaları olarak sertifikalı kademelerde 400 ton buğday, 200 ton çeltik üretimi hedeflenmektedir. Ayrıca üretim amaçlı 100 ton ayçiçeği, enstitümüz arazisinde üretilmiştir.

E) DİĞER ÇALIŞMALAR

Enstitümüz Çayır-Mera ıslah projelerinde görevli olup, yem bitkileri ıslah ve tohumluk üretim projeleri konularında çalışmaktadır.

Enstitümüz çalıştığı bitkilerde teknik eleman ve çiftçilerin eğitimini yapmakta; yetiştirme tekniği hastalık ve zararlılar, tarım ekonomisi ve teknoloji konularındaki araştırma sonuçlarını uygulamaya aktarmaktadır. Enstitümüz hastalık ve zararlılar konusunda Trakya Koordinatörlüğü ve Bilgi Alış Verişi (BAV) toplantılarında Trakya Koordinatörlüğü görevini yürütmektedir.

2-KURULUŞUN HİZMET ALANININ İLDEKİ DURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Enstitümüz ilde ve bölgede tek olma özelliğindedir, İl genelinde teşkilatlanması bulunmayıp Trakya-Marmara Bölgesinde Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, İstanbul, Çanakkale, Balıkesir ve Bursa olmak üzere toplam yedi ile hizmet etmektedir. Ayrıca çeltik, ayçiçeği ve aspir konularında ülke koordinatörlüğü, Mera Islahı ve Amenajman projelerinde Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, İstanbul, Kocaeli ve Yalova illerinde koordinatörlük görevi yapmaktadır. Tarımsal araştırmaların yanı sıra, çeltik, buğday, ayçiçeği ve aspir üretimi yapan tohumluk şirketlerinin ve çiftçilerin orijinal ve sertifikalı tohumluk ihtiyacının büyük kısmı enstitümüz aracılığıyla karşılamaktadır.

3-KURULUŞUN HİZMET ALANINA İLİŞKİN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Enstitümüz Tarım AR-GE hizmet alanında çalışmalar yapmaktadır. Hizmet alanına ilişkin sorunlar ve çözüm önerileri bitki bazında değerlendirilmiştir.

Enstitümüz, fidanlık olarak kurulmuş 1987 yılında ise Tarımsal Araştırma Enstitüsü olarak görevlendirilmiş ve başarılı çalışmalara imza atmıştır. Edirne Şehrinin büyümesi ile yerleşim alanları enstitümüz alanlarının sınırına kadar dayanmıştır. Son yıllarda gerek özel firmalar gerekse devlet kurumları tarafından arazi talepleri olmaktadır. Her ne kadar Toprak Koruma Kanunu 1. Sınıf tarım arazilerini korusa da bazı durumlarda arazilerimiz elden çıkmaktadır. Toplam arazisi 3700 dekar iken 2013 yılı itibariyle 3450 dekara gerilemiştir. Son olarak 350 dönüm alan TOKİ'ye konut ve hastane inşaatı için devredilmiştir. Zaman zaman özel kuruluşların bir takım arazi istekleri olmaktadır, bunun yanında Trakya üniversitesi yeterince arazisi olmasına rağmen, Enstitü arazimizden yer istemektedir. Enstitümüzün üzerinde bulunduğu alan son derece verimli 1. Sınıf tarım toprağıdır, bu alanın tarım dışı kullanıma açılması hem Edirne için hem de ülke için kayıp olacaktır. Araştırmalar yerinde yürütüldüğü sürece başarılı olmaktadır, deneme tarlaları elden çıkıp enstitüye uzak alanlarda deneme yürütmesi hem zahmetli hem masraflı hem de başarısız sonuçlar çıkarabilir. Bölgeye ve Ülkeye büyük katkı sağlamış bir kurumun arazileri gerek Bakanlık'ça gerekse Valilik'çe korunmalıdır.

Çeltik:

Çeltik Edirne ve Trakya tarımı için önemli bir stratejik üründür. Üretimin ve ekimin yarıdan fazlası, bu bölgede yapılmakta, yine üretimin ve ekimin 1/3 ünden fazlası Edirne İlinde gerçekleşmektedir. Çeltik suda yetişen bir bitki olduğu için en önemli problemi su teminidir. Barajlar ve kapasiteleri son yıllarda artmakla birlikte hala su kısıtı nedeniyle üretime izin verilmeyen alanlar mevcuttur. Bunun yanında merkezi su dağıtım ve deşarj kanalları önem arz etmekte olup bununla ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Çeltik üretimde kullanılan gübreler hiçbir toprak analizine dayandırılmadan çoğu zaman rastgele bilinçsiz bir şekilde toprak veya bitkilere tatbik edildiği için, hem toprakların kısa bir zaman içerisinde kirlenerek elden çıkmasına hem de bitkiler vasıtasıyla insan ve hayvanların sağlığını tehdit eder seviyelere ulaşmaktadır. Çiftçilere tahlil sonuçlarına göre gübre kullanmanın önemi iyi anlatılamadığından laboratuvarlar etkin olarak kullanılamamaktadır.

Yabancı otlar çeltikte en fazla ürün kaybına neden olan etmendir. Bu oran yetiştiricilik sistemlerine, çeltik çeşidine, yabancı ot türüne ve yoğunluğuna bağlı olarak % 30-100 arasında değişmektedir. Kullanılan çeltik yabancı ot ilaçlarının otları etkilemediği gerekçesiyle yoğun şikayetler alınmıştır. Yabancı ot türlerinde dayanıklılık olup olmadığı araştırılması gereken önemli konular arasındadır. Enstitümüzde bu konuyla ilgili İMİ gurubu herbisitlere dayanıklı çeltik çeşidi geliştirme çalışmaları devam etmekte olup, yeni geliştirilen çeşitler sayesinde, özellikle yabancı (kırmızı) çeltikte ve diğer pek çok yabancı otlar mücadelesinde başarı sağlanması hedeflenmektedir.

Ülkemizde üretilen tarım ürünlerinin maliyetlerinin yüksek olmasının sebebi, tarım sektöründe kullanılan üretim girdilerinin pahalı olmasıdır. Ürün maliyet kalemleri olan gübre,

mazot ve elektrikte %18, ilaç, yem ve sertifikalı olanlar hariç bazı tohumluklarda % 8 olarak uygulanan KDV oranlarının %1 düzeyine çekilmesi tarım sektöründe maliyet sorununun hafifletilmesinde önemli bir katkı sağlayacaktır.

Çeltik üreticisi durumunda olan gençler şehirlere göç ederek tarımdan uzaklaşmaktadırlar. Gençleri tarıma ve üretime yönlendirmek için tarımı bir reel sektör olarak değerlendirip, kazanç sağlanan bir sektör olması için politikalar geliştirilmelidir.

Son yıllarda lazerli tesviye aletlerinin yaygın kullanılmaya başlaması verimi %30 civarında arttırmış ve maliyetleri de düşürmüştür. Bu aletlerin kullanılması ile iyi bir arazi tesviyesi sağlanarak; tarlada uygun bir bitki örtüsü oluşturulması, yabancı ot ve su kontrolünde etkinliğin artırılması ve hasat işleminin kolaylaştırılması gibi konularda önemli gelişmeler elde edilmiştir. Lazerli tesviye aletlerinin kullanılmayan alanlarda da kullanılmasının özendirilmesi ve teşvik edilmesi gerekmektedir.

Havadan ilaçlama Türkiye genelinde yasaklanmıştır. Çeltik gibi suyun içinde yetişen bitkilerde tarla içinde ilaçlama işlemi son derece zordur. Çeltikte ekimi takip eden ay içinde yabancı otlara karşı ilaçlama ve ikinci aydan sonraki dönemlerde yanıklık hastalığına karşı kimyasal ilaçlama yapılmaktadır. Erken dönemde yabancı ot ilacı için tarla içinde işçi-traktör sokarak ilaçlama yapılabilmesine rağmen, geç dönemde yanıklık hastalığı ilaçları için işçi-traktör sokmak son derece güçtür ve gelişmekte olan ürünün ezilmesi nedeniyle kayıplar verdirilmekte etkin bir ilaçlama yapılamamaktadır. Bu nedenle İpsala gibi monokültür çeltik tarımı yapılan kapalı alanlarda havadan ilaçlama yapılmasına izin verilebilir.

Piyasada %75 ekim alanına sahip Osmancık-97 çeşidinin yanında yeni çeşitlerimizden ekim yapılması için çiftçiler özendirilmelidir. Yeni geliştirilen Mis 2013 aromatik çeşidi, ve tescil aşamasında olan siyah pirinç sayesinde çeltikte ürün çeşitliliği sağlanabilir. Bunun için özel idareler tohumluk temin ve dağıtım projeleri yapmalıdır.

Ayçiçeği:

Orobanş (*Orobancha cumana* Wallr.) ülkemizde, Avrupa ve Balkan ülkelerinde, ayçiçeği veriminde %100'e varan düşüslere sebep olan bir parazit bitkidir. Bu parazit, çok sayıda ırklar oluşturup, küçük ve fazla sayıda tohumlar içerdiğinden, kolayca yayılarak ayçiçeği üretimi yapılan alanlarda hızlı epidemilere neden olmaktadır. Yabancı ayçiçeği türlerinde orobanşa dayanıklılık genleri belirlenip kültürü yapılan ayçiçeğine de aktarılmış olup, şu anda gerek ülkemizde, gerekse diğer ülkelerde yaygın olarak kullanılmaktadır.

Ayçiçeğinde diğer önemli bir problem de ekim öncesi yabancı ot ilaçlarıyla kontrol edilemeyen özellikle de geniş yapraklı yabancı otlardır. Ülkemizde ve dünyada da ilk defa ayçiçeğinde ruhsat alan CLEARFIELD (Temiz Tarla) uygulamalarıyla IMI (Imidazolinone) ye dayanıklı olan ayçiçeği hibritlerine çıkış sonrası yabancı ot ilacı uygulaması ile hem orobanş (*O. cernua*), hem de ayçiçeği üretiminde çok fazla problem olan domuz pıtrağı (*Xanthium strumarium* Wallr.), Yabancı Yulaf (*Avena sterilis* L.), Sirken (*Chenopodium album* L.), Yabancı hardal (*Sinapis arvensis* L.) Horoz İbiği (*Amaranthus albus*, *A. retroflexus*), Köpek Üzümlü (*Solanum nigrum* L.) v.b. gibi yabancı otlar kolaylıkla kontrol edilmektedir.

Ülkemizde ayçiçeğinde Imazamox (40 g/l) etkili yabancı ot ilaçları ile ayçiçeği bitkilerinin 6-8 yapraklı olduğu dönemde 125 ml/da doz ile tek uygulamayla yeterli sonuç alınabilmektedir. Bu sistem, özellikle hem orobanş, hem de yabancı ot problemi olan bölgelerde, özellikle de geniş alanlarda üretim yapan ve çapalamayla yabancı ot kontrol için işgücünün pahalı ve temininde güçlük çekilen yörelerde daha fazla tercih edilmektedir.

Bu nedenle özellikle ayçiçeğinde orobanş problemi olan bölgelerde yeni geliştirilecek ayçiçeği hibritlerinin ya orobanşa genetik dayanıklı yada İMI grubu herbisitlere dayanıklı hibritler olması gerekmektedir.

Ayçiçeği yetiştiriciliğinde tohum verimini ve yağ oranını düşüren en önemli sınırlayıcı faktörlerden biri de mantari hastalıklar olup, bunlardan ayçiçeği mildiyösü (*Plasmopara halstedii*) ülkemizde görülen en önemli hastalık olup, %100'lere varan kayıplara neden olmaktadır. Mildiyö hastalığı, son yıllarda gerek Trakya bölgesinde, gerekse diğer ayçiçeği ekim alanlarında iklim koşullarına da bağlı olarak, son yıllarda yoğun bir şekilde görülmeye başlamıştır. Avrupa'da ayçiçeği ekimi yapılan ülkelerin çoğunda, yıllardır tamamen genetik dayanıklı çeşitlerin ekimi yapılmasına rağmen, ülkemizde son birkaç yıldır kısmen ekilmektedir.

Mildiyö Hastalığı (fungal hastalık), genetik dayanıklı çeşit üretmek, tohum ilaçlaması(yoğun hastalık olduğu yıllarda tam etkili değil) ile çözülebilir.

Macrophominia Hastalığı(fungal hastalık), genetik dayanıklı çeşit ve uygun sulama ile çözülebilir.

Phomopsis (fungal hastalık), genetik dayanıklı çeşit kullanma ve fazla sulamamak ile çözülebilir

Yabancı ot :

Orobanş (Parazitik yabancı ot), genetik dayanıklı çeşit kullanmak ve İMI grubu herbisitlere dayanıklı çeşit kullanıp İMI grubu herbisitler ile ilaçlama çözüm olabilir.

Domuz Pıtrağı, İMI grubu herbisitlere dayanıklı çeşit kullanıp İMI grubu herbisitler ile ilaçlamak çözüm olabilir.

Zararlılar:

Tel Kurdu, Tohum ilaçlaması sorunu çözebilir.

Bozkurt, ilaçlı kepekli yem kullanılabilir.

Buğday, Arpa ve Yulaf Tarımında Yaşanan Sorunlar:

Arazilerin Çok Parçalı Olması: Ülkemizin diğer bölgelerinde olduğu gibi Trakya Bölgesinin de hububat üretiminde verimi sınırlayan önemli faktörlerden biridir. Arazilerin küçük parçalı olması tarla tohum yatağının iyi hazırlanamamasına, ekimde daha fazla tohum kullanılmasına, ekim derinliğinin uygun olmamasına, hasatta dane kaybına, tarım alet ve makinelerinin daha fazla yıpranması ve fazla yakıt tüketimi sonucu maliyetin artmasına neden olmaktadır. Trakya bölgesi iklim ve toprak yapısı göz önüne alındığında arazi toplulaştırması sırasında kısmi tesviye işlemi de yapıldığı için bölge ortalama verimini %25'e kadar artırması mümkündür. Bu nedenlerle arazi toplulaştırma çalışmalarına önem ve destek verilmelidir.

Bölgeye Uygun Çeşit Seçimi: Trakya iklim ve topraklarının uygunluğu bakımından buğday ve arpada birim alandan yüksek verim alınan bir bölgedir. Bu nedenle bazı yıllar bölge koşullarına uygunluğu test edilmeyen çeşitler üretimde yer almaktadır. Bu durum beraberinde bazı sorunları getirmektedir. Yeni bir çeşidin bir bölgeye uygunluğunun belirlenmesi için en 3 yıl süre ile bölgenin farklı yerlerinde denenmesi ve bölge koşullarına uygun olup olmadığının test edilmesi gerekir. Trakya bölgesi için çeşitlerde aranan bazı özellikleri şunlardır. Çeşitlerin soğuğa dayanıklı olması bakımından kışlık veya alternatif karakterli olması, kuraklıktan kaçmak için erkenci veya orta erkenci olmalı, yatmaya dayanıklılık için sap yapısı sağlam ve bitki boyu 80-90 cm arasında olmalı, verim potansiyelini de yansıtmaması bakımından başak yapısı orta sıklıkta olması, ekmeklik buğdayda kök ve kök boğazı hastalıkları ile kahverengi pas ve küllemeye, arpada ise bazı yaprak hastalıkları (Arpa yaprak leke, Arpa çizgili leke gibi), sürme ve rastığa toleranslı veya dayanıklı olması, verimin değişen iklim ve toprak yapısından etkilenmemesi stabil olması ve ekmeklik kalite özelliğinin mutlaka istenen düzeylerde olmasıdır.

Buğday, Arpa Hastalıkları: Bölgemizde gözlenen hububat hastalıklarından ekonomik öneme sahip olanlar, kahverengi pas ile kök ve kök boğazı hastalıklarıdır. Ayrıca küllemede bazı yıllarda özellikle taban arazilerde, yabancı ot mücadelesi yapılamayan ve aşırı yağışlı yıllarda yer yer gözlenmektedir. Kahverengi pas ile mücadelenin zor ve yetiştiricilik maliyetini çok fazla artırması dayanıklı çeşit kullanılmasının önemini göstermektedir. Kahverengi pasa dayanıklı çeşitler Selimiye ve Aldane'dir. Kök ve kök boğazı hastalıkları ise taban arazilerde, sahil kuşağında özellikle üst üste hububat ekimi yapılan, fazla miktarda tohum ve azotlu gübre kullanılması durumunda ve yabancı ot mücadelesinin gerektiği gibi yapılmayan yerlerde görülmektedir. Bu nedenle özellikle taban arazilerde fazla tohum ve azotlu gübre kullanılmamalı, dayanıklı çeşit kullanılmalı ve yabancı ot mücadelesi uygun şekilde yapılmalıdır. Külleme ikinci derecede ekonomik öneme sahip olup, ekmeklik buğdaylara göre arpadaki zararı daha fazladır. Özellikle nisan ayının yağışlı ve nemli geçmesi bu hastalığın ortaya çıkmasına neden olur. Trakya bölgesinde zarar yapan önemli arpa hastalıkları; kök ve kök boğazı hastalıkları, külleme, rastık, arpa yaprak leke ve yaprak çizgili leke hastalıklarıdır (*Helminthosporium spp.*). Sladoran çeşidi birçok arpa hastalıklarına karşı dayanıklılık özelliği gösteren verim ve maltlık kalitesi de çok iyi olan bir çeşit konumundadır.

Hububat Zararlıları: Bölgemizde yaygın olarak görülen hububat zararlıları Süne ve Zabrus ile son yıllarda artış gösteren Buğday Sineği, Tahıl Yaprak Böceği ve Köpüklü Ağustos böcekleridir. Hububat zararlıları ile mücadelesinde kimyasal yöntemlerin yanında ekim nöbetine önem verilmeli üst üste hububat ekiminden kaçınılmalıdır.

Yetiştirme Tekniği: Trakya Bölgesinde çiftçilerimizin çeşitlerden istenilen verimi alamama nedenlerinin başında yetiştirme tekniği konusunda bilgi eksikliği veya bazı nedenlerden dolayı yetiştirme dönemi süresince bazı uygulama hataları yapılmasıdır. Münavebeye önem verilmeli üst üste tahıl (buğday-arpa) ekimi yapılmamalıdır. Üst üste ekimde topraktan tek yönlü yararlanıldığı için verim ve kalitede azalma olduğu gibi hastalık ve zararlıların oranında da artışlar olmaktadır. Bölgemiz için uygun münavebe yöntemi Buğday x Ayçiçeği veya buğday ile başka bir ürün münavebede yer alabilir. Tarla hazırlığı ve

ekim zamanında yapılmalıdır. Trakya bölgesi için uygun ekim tarihi 15 Ekim-15 Kasım tarihleri arasındır.

Soğuk ve Kuraklık Zararı: Trakya Bölgesi iklim özellikleri itibari ile kışlık ve alternatif karakterlere sahip buğday ve arpa çeşitlerinin üretiminin yapıldığı bir bölgedir.

Çevre Kirliliği: Trakya Bölgesi iklim ve toprak özellikleri göz önüne alındığında sadece buğday ve arpa tarımı için değil birçok tarım ürünü için ülkemizin en önemli ve en uygun bölgesidir. Trakya bölgesinde özellikle sanayileşme sonucu birinci sınıf tarım arazileri geri dönüşümsüz olarak yok edilmektedir. Dünyada geliştirilmiş hiçbir teknoloji ile bu toprakları yeniden elde etmek, kaybedilen bu toprakların değerini hiçbir şekilde karşılamak mümkün değildir. Yeryüzü üzerinde hayatın devamı ancak doğal çevrenin korunması ile mümkün olacağı ve şu anda üzerinde yaşadığımız toprakların sadece bizlere ait olmadığı hiçbir zaman unutulmamalıdır. İnsan yaşamı ile birlikte diğer bütün canlıların yaşamını devam ettirmesi toprak ve su kaynaklarının korunması ile mümkün olacaktır.

4-KURULUŞUN HİZMET ALANININ İLDEKİ DURUMUNA İLİŞKİN İSTATİSTİKİ BİLGİLER

Çeltik

Türkiye’de toplam çeltik üretim alanı 120 bin hektar, üretim miktarı 880 bin ton ve verimi 735 kg/da’dır. Üretim alanı ve miktarı bakımından dünya rakamlarının gerisinde kalsa da verim bakımından çeltik üreticisi 115 ülke arasında dördüncü sırada yer almaktadır. Bunun başlıca nedeni enstitümüzde geliştirilen verimli çeşitler ve bu çeşitlerin kaliteli tohumluklarıdır. Bunun yanında lazerli tesviye aletleri, traktörler, çiftçi kabiliyetleri, gübreleme, gelişmiş harman makineleri de verim artışına etken teşkil etmiştir. Edirne ilinde 48 bin ha alan çeltik ekilmekte olup, 370 bin ton çeltik üretilmekte ve verim 750 kg / da olmaktadır. Edirne ili 2012 yılında ülkemizdeki toplam çeltik ekim alanının %40,6 ve üretimin ise %41,5’ne sahip olmuştur. Ekilen çeşitler, Osmancık-97, Gala, Edirne, Halilbey, Kızıltan, Gönen, Durağan ve diğerleridir.

Ayçiçeği

Edirne ili ayçiçeği ekilişi 100 bin hektar, üretim miktarı 150 bin ton ve verim 150 kg/da’dır. Ekilen çeşitler, P 64 G 46, P 64 LL 05, Bosfora, Sanay, Dkf 2525, Colombi, LG 5580, LG 5400 (Trakya Birlik adına satılıyor), Tunca, LG 5542, Duet, Oliva, Maxtor, Reyna, 08 TR 003.

Buğday

Edirne’de 130 bin hektar alanda buğday üretimi yapılmakta, 600 bin ton üretim gerçekleşmektedir. Edirne ili 450 kg / da verim ile Türkiye ortalamasının çok üzerinde yer almaktadır.

Arpa

Edirne’de 6 bin hektar alanda arpa üretimi yapılmakta, 25 bin ton üretim gerçekleşmektedir. Edirne ilinde 400 kg / da arpa verimi alınmaktadır.

Yulaf

Edirne’de 10 hektar alanda yulaf üretimi yapılmakta, 40 ton üretim gerçekleşmektedir. Edirne ilinde 400 kg / da yulaf verimi alınmaktadır.

Kolza

Edirne’de 2 bin hektar alanda kolza üretimi yapılmakta, 7 bin ton üretim gerçekleşmektedir. Edirne ilinde 330 kg / da kolza verimi alınmaktadır.

Aspir

Edirne’de 20 hektar alanda aspir üretimi yapılmakta, 40 ton üretim gerçekleşmektedir. Edirne ilinde 200 kg / da aspir verimi alınmaktadır.

6- EKLER

a) Araç Durumu Tablosu

	Binek Pikap	Oto-	Traktör	Biçerdöver	Parsel Biçerdöveri (Küçük)	Toplam Araç
Araç Sayısı	6		11	3	4	24

b) Teknik Personel Durumu Tablosu

	Ziraat Mühendisi					Diğer Mühendis	Teknisyen	Tekniker	Laborant	Toplam
	Doçent	Doktora	Yüksek Mühendis		Mühendis	Bilgisayar Müh.				
			Ziraat	Gıda						
Personel Sayısı	1	8	11	2	3	1	10	2	1	39

c) Toplam Personel Durumu Tablosu

	Memur		İşçi		Toplam
	657 / 4(a)	657 / 4(b)	Daimi İşçi	Geçici (6 Ay)	
Personel Sayısı	34	8	23	14	79

Not: Ayrıca döner sermayeden iş yoğunluğuna göre 25-30 arası hizmet alımı ile işçi çalıştırılmaktadır.

d) Kuruluşça Eklenmesi Uygun Görülen Diğer Tablolar.

2012 Yılı Tarla Bitkileri Ekim Alanı ve Üretim Miktarları - Edirne. (TÜİK 2012)

Ürün Cinsi		Merkez	Enez	Havsa	İpsala	Keşan	Lalapasa	Meriç	Süloğlu	Uzunköprü	Toplam
TAHILLAR											
Buğday (Diğer)	Ekim (da)	245329	59540	191357	122575	195037	135422	44160	73598	255142	1322160
	Üretim (Ton)	116776	26944	85669	55640	92527	57047	18042	31402	117757	601804
	Verim (kg/da)	476	453	448	454	474	421	409	427	462	455
Çeltik	Ekim (da)	54.192	21.348	13.808	199.481	43.500	-----	85.001	-----	68.676	486006
	Üretim (Ton)	43.516	17.057	11.088	137.243	33.930	-----	68.681	-----	53.567	365082
	Verim (kg/da)	803	799	803	688	780	-----	808	-----	780	751
Arpa	Ekim (da)	4800	6050	4000	4519	30000	3000	140	2200	5000	59709
	Üretim (Ton)	2295	2476	1764	1771	11809	1275	54	800	2179	24423
	Verim (kg/da)	478	409	441	392	394	425	386	364	436	409
Çavdar(Dane)	Ekim (da)	40	500	-----	1500	-----	70	110	-----	500	2720
	Üretim (Ton)	16	150	-----	600	-----	28	44	-----	225	1063
	Verim (kg/da)	400	300	-----	400	-----	400	400	-----	450	391
Aspir	Ekim (da)	-----	-----	-----	-----	200	-----	-----	-----	-----	200
	Üretim (Ton)	-----	-----	-----	-----	40	-----	-----	-----	-----	40
	Verim (kg/da)	-----	-----	-----	-----	200	-----	-----	-----	-----	200
Yulaf	Ekim (da)	100	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	100

	Üretim (Ton)	40	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	40
	Verim (kg/da)	400	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	400
Mısır (Dane) (1.üretim)	Ekim (da)	1.516	17	3.411	495	1.516	20	240	6.064	2274	15553
	Üretim (Ton)	1.155	10	2.599	377	1.155	15	160	4.045	1517	11033
	Verim (kg/da)	762	572	762	762	762	762	667	667	667	709
Mısır (Dane) (2.üretim)	Ekim (da)	185	-----	250	5	500	-----	-----	1137	758	2835
	Üretim (Ton)	132	-----	179	3	286	-----	-----	650	469	1719
	Verim (kg/da)	715	-----	715	667	572	-----	-----	572	619	606
Tritikale (Dane)	Ekim (da)	60	350	-----	2005	5000	450	1900	-----	3.000	12765
	Üretim (Ton)	27	135	-----	902	2700	210	800	-----	1350	6124
	Verim (kg/da)	450	386	-----	450	540	467	421	-----	450	480
BAKLAGİLLER											
Nohut	Ekim (da)	40	50	10	41	600	-----	20	-----	650	1415
	Üretim (Ton)	8	8	1	11	60	-----	2	-----	98	188
	Verim (kg/da)	200	160	100	250	100	-----	100	-----	150	133
Fasulye (Kuru)	Ekim (da)	70	150	10	5	1750	10	18	105	750	2868
	Üretim (Ton)	14	22	1	-----	254	2	2	25	203	523
	Verim (kg/da)	193	145	145	-----	145	242	116	242	271	182

YAĞLI TOHUMLAR

Ayçiçeği (Yağlık) (1. ve 2. Ekiliş)	Ekim (da)	132730	38123	139245	110333	150687	62963	35773	59771	166429	896054
	Üretim (Ton)	24821	7480	28540	18621	34050	10543	6756	12419	33632	176862
	Verim (kg/da)	187	196	205	169	226	167	189	208	202	197
Kolza (Kanola)	Ekim (da)	2400	450	2200	3505	5000	2500	78	460	5000	21593
	Üretim (Ton)	780	125	660	1052	1700	800	25	120	2000	7262
	Verim (kg/da)	325	278	300	300	340	320	321	261	400	336

NOT: 2012 Yılına ait TÜİK tarafından açıklanan tarımsal kesin veriler dikkate alınarak, ürünlerde sulu ve kuru ekim alanı toplamı, üretim miktarı toplamı birlikte verilmiş olup, verimler toplam üretim üzerinden hesaplanmıştır.